

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2021 tot vaststelling van de regels voor de verplichte bijdrage van de reders van Belgische vissersvaartuigen aan het Fonds voor Scheepsjongeren
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting:

Het Fonds voor Scheepsjongeren, dat in 1975 werd opgericht om het bemanningsprobleem te verlichten, geeft een bezoldiging aan scheepsjongeren. Het Fonds wordt voor 50% gefinancierd door reders, en voor 50% door de Vlaamse overheid en de provincie West-Vlaanderen. De verplichte bijdrage voor rekening van de reders van Belgische vissersvaartuigen werd vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2021 op 0,05% van de brutobesomming van de vangsten die jaarlijks verkocht zijn. Ten gevolge van een advies van de Raad van het Fonds voor Scheepsjongeren over de reserve van het Fonds, moet dit percentage opgetrokken worden naar 0,08%.

1 **SITUERING**

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie
Beleidsveld: Landbouw en Zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/435 van 29 oktober 2025.

Op 12 december 2025 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2021 tot vaststelling van de regels voor de verplichte bijdrage van de reders van Belgische vissersvaartuigen aan het Fonds voor Scheepsjongeren principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de zeevisserij, gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2025 1212 DOC.1205).

De Raad van State heeft advies nr. 78.671/3 gegeven op 9 januari 2026. De Raad van State heeft volgende opmerking gegeven:

- *“Overeenkomstig artikel 2 van het ontwerp treedt het te nemen besluit in werking op de dag van de goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering. Die regeling strookt niet met de vereisten inzake rechtszekerheid en transparantie van de regelgeving. (...) Opdat het ontworpen besluit zou voldoen aan de eisen inzake rechtszekerheid, is het nodig om de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van besluiten te hanteren (zijnde tien dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad) en bijgevolg de ontworpen bepaling weg te laten of, zo daarvoor een verantwoording bestaat, te bepalen dat het besluit in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.”*
Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State, wordt er gekozen om de datum van inwerkingtreding op te schuiven. We kiezen voor een inwerkingtreding met vaste datum, nl. 1 februari 2026, zodat de nodige voorbereidingen kunnen aangevat worden door o.a. de visveiling om vanaf die datum te starten met het nieuwe tarief van 0,08% aan redersbijdrage. Er zal gevraagd worden om voor die datum het besluit te publiceren in het Belgisch Staatsblad.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Fonds voor Scheepsjongeren, dat in 1975 werd opgericht om het bemanningsprobleem te verlichten, verstrekt een bezoldiging aan de scheepsjongeren en komt tussen in de kosten en de lasten van hun tewerkstelling.

De scheepsjongeren kunnen tot 499 zeedagen van het Fonds genieten, waarna ze beschouwd worden als volle matroos, die volledig ten laste moeten vallen van de reder. Ook aangemonsterde schepelingen tussen 20 en 31 jaar die nog geen 99 zeedagen gepresteerd hebben, vallen onder de noemer 'scheepsjongeren'. Daarna wordt de jongere eveneens als volwaardig matroos aanzien en valt hij dus ook volledig ten laste van de reder.

Naast een bezoldiging voor de scheepsjongeren betaalt het Fonds eveneens de kosten voor sociale bijdragen van de reders voor de scheepsjongeren terug.

Het reglementaire kader met betrekking tot het Fonds is terug te vinden in:

- de wet van 23 september 1931 op de aanwerving van het personeel der zeevisscherij;
- het Koninklijk besluit van 31 december 1975 tot regeling van de samenstelling en werkwijze van het Fonds voor scheepsjongens.

De uitgaven van het Fonds voor Scheepsjongeren wordt voor 50% door de reders gefinancierd, en voor 50% door de resp. overheden (Vlaamse overheid en de Provincie West-Vlaanderen). De administratie- en werkingskosten vallen volledig ten laste van de Vlaamse overheid.

Wat de financiering door reders betreft, de verplichte bijdragen worden berekend op grond van de geraamde bruto-besomming van de visvangst aangevoerd door de Belgische vissersvaartuigen in de Belgische en de buitenlandse havens en het geraamde aantal zeedagen dat door de scheepsjongeren

zal worden gepresteerd. Deze bijdragen moeten ten minste vijftig procent van de uitgaven van het Fonds voor het verlenen van een bezoldiging aan de scheepsjongeren en voor de lasten dekken.

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2021 tot vaststelling van de regels voor de verplichte bijdrage van de reders van Belgische vissersvaartuigen aan het Fonds voor Scheepsjongeren (BS 22 april 2021) is de verplichte bijdrage van de reders van Belgische vissersvaartuigen vastgesteld op 0,05% van de bruto besomming van de vangsten die jaarlijks in Belgische en buitenlandse havens verkocht zijn (art. 1).

De Raad van het Fonds voor Scheepsjongeren adviseerde naar aanleiding van de zitting op 27 maart 2025 om de bijdrage voor de reders vanaf 1 januari 2026 te verhogen naar 0,08% van de bruto-opbrengst.

Conform artikel 2 van het BVR van 2 april 2021 heeft de Raad van het Fonds voor Scheepsjongeren vastgesteld dat de reserve van het Fonds voor Scheepsjongeren (die volledig afkomstig is van bijdragen van de reders) niet langer toereikend is om in normale omstandigheden de werking van het Fonds te garanderen.

Daarom is in de regelgeving voorzien dat de Raad van het Fonds voor Scheepsjongeren een verhoging van de verplichte bijdrage van de reders dient te vragen na daarover een gemotiveerd advies te hebben uitgebracht aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de zeevisserij.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de zeevisserij, dient vervolgens een voorstel ter beslissing aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

B. STAND VAN ZAKEN

De reserves van het Fonds bedroegen op 31 december 2024 156.762,50 euro. Op basis van de ramingen voor 2025 verminderen de reserves eind 2025 met 24.362,50 euro. Dit is echter een worst case raming die ook afhankelijk is van het aantal effectieve zeedagen, brutobesomming en toegekende quota.

Volgens deze laatste cijfers wordt de reserve van het Fonds per 31 december 2025 geraamd op ongeveer 132.400 euro. Dit betekent dat de reserve in de afgelopen jaren zal gedaald zijn tot onder het niveau van 150.000 euro.

In het advies van IF d.d. 4 maart 2021 met ref. "MAX/KMI/21/136/056" werd er door IF op gewezen dat éénmaal de reserves gedaald zijn tot op een niveau van ongeveer 150.000 euro, de reserves van het Fonds niet langer voldoende zouden zijn om de normale werking gedurende een jaar te garanderen. Intussen is er op heden bij het Fonds echter geen sociaal passief meer noodzakelijk, omdat er geen personeel meer onder het Fonds werkt (pensionering personeelslid op 1/6/2023), wat meebrengt dat hiervoor geen reserves meer moeten aangelegd worden. Het secretariaat wordt waargenomen met tussenkomst van de Rederscentrale. Het is verdedigbaar dat de reserve bijgevolg kan dalen tot een grens van 120.000 euro.

Om in normale omstandigheden de werking van het Fonds te garanderen, is het noodzakelijk dat de voorgestelde redersbijdrage vanaf het kalenderjaar 2026 stijgt naar 0,08%. Op die manier en op basis van de ramingen van 2025 zal de reserve niet of slechts in beperkte mate moeten aangesproken worden.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 wijzigt artikel 1 van het besluit van 2 april 2021, en verhoogt de verplichte bijdrage van de reders van Belgische vissersvaartuigen van 0,05% naar 0,08% van de bruto besomming van de vangsten die jaarlijks in Belgische en buitenlandse havens verkocht zijn.

Artikel 2 gaat over de inwerkingtreding.

Artikel 3 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor zeevisserij, belast is met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering verhoogt de redersbijdragen van 0,05% naar 0,08% van de bruto besomming van de vangsten die jaarlijks in Belgische en buitenlandse havens verkocht zijn.

De voorgestelde wijziging heeft geen negatieve budgettaire weerslag, aangezien ze geen aanleiding zal geven tot een verhoging van de door de Vlaamse overheid verstrekte subsidie.

De voorgestelde wijziging heeft indirect een gunstig effect voor de Vlaamse begroting, aangezien het Fonds voor 50% door reders, en voor 50% door de overheden (Vlaamse overheid en provincie West-Vlaanderen) wordt gefinancierd.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 20 november 2025 is gunstig en stelt dat begrotingsakkoord noodzakelijk is (bijlage 2).

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 1 december 2025.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4 VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2021 tot vaststelling van de regels voor de verplichte bijdrage van de reders van Belgische vissersvaartuigen aan het Fonds voor Scheepsjongeren;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de zeevisserij, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS